© БИБЛИЈА ТӘРЧҮМӘ ИНСТИТУТУ, 1996

МҮГӘДДӘС҆ ҺӘВАРИ ПАВЕЛИН РОМАЛЫЛАРА МӘКТУБУ

БИРИНЧИ ФӘСИЛ

1 ИСА Мәсиһин гулу, һәварилијә дә'вәт олунуб, Аллаһын Мүждәсини тәблиғ етмәјә тә'јин олунмуш *мән* Павелдән *салам*!

2 Аллаһын Өз пејғәмбәрләри васитәсилә әввәлчәдән Мүгәддәс Јазыларда вә'д етдији о Мүждә,

3 Өз Оғлу Рәббимиз Иса Мәсиһ һаггындадыр. О, чисмән Давудун нәслиндәндир;

4 Гүдсијјәт Руһуна көрә, өлүләрдән дириләрәк, Аллаһын Оғлу олдуғу гүдрәтлә сүбут едилди.

5 Биз Онун васитәсилә *Аллаһын* лүтфүнә вә һәварилијә наил олдуг ки, Онун ады наминә бүтүн халглардан олан инсанлары имана итаәт етдирәк.

6 Сиз дә, Иса Мәсиһ тәрәфиндән дә'вәт олунмуш инсанларын сырасындасыныз.

7 Мүгәддәслијә дә'вәт олунмуш, Аллаһ тәрәфиндән севилән, Ромада јашајан сизләрин һамысына, Атамыз Аллаһ вә Рәбб Иса Мәсиһдән лүтф вә сүлһ олсун.

Павелин Ромаја кетмәк арзусу

8 Әввәлән, һамыныз үчүн Иса Мәсиһ васитәси илә Аллаһыма шүкр едирәм ки, иманыныз бүтүн дүнјада е'лан олунур.

9 Онун Оғлунун Мүждәсини тәблиғ едәрәк, руһән хидмәт етдијим Аллаһ шаһидимдир ки, мән даим сизи зикр едирәм.

10 Вә дуаларымда һәмишә хаһиш едирәм ки, Аллаһын ирадәси илә нәһајәт сизин јаныныза кәлмәјә мүвәффәг олум.

11 Чүнки мә'нән гүввәтли олманыза көрә сизә руһани бир ән'ам бәхш етмәк үчүн сизи көрмәји чох арзулајырам,

12 Даһа доғрусу, мән араныздa икән, сиздә вә мәндә олан мүштәрәк иман васитәсилә тәшвиг олунаг.

13 Еј гардашлар! Бихәбәр олманызы истәмирәм ки, мәним дикәр халгларын арасында олдуғу кими, сизин араныздa да бир сәмәрәм олсун дејә, дәфәләрлә јаныныза кәлмәк нијјәтиндә олдум, лакин индијәдәк манеәләрә раст кәлдим.

14 Мән јунанлара вә јунан олма-
јанлара, мүдрикләрә вә чаһилләрә
борчлујам.
15 Беләликлә, мән Ромада јашајан
сизләрә дә вар күчүмлә Мүждәни
тәблиғ етмәјә һазырам.
16 Чүнки мән Мүждәдән утанмы-
рам. О, иман едән һәр кәсин, илк әввәл
јәһудинин, сонра исә јунанын* хиласы
үчүн Аллаһын гүдрәтидир.
17 Чүнки Мүждәдә Аллаһын әда-
ләти* имандан имана кәшф олунур;
нечә ки, јазылмышдыр: «Салеһ адам
иманла јашајачагдыр.»

Аллаһын гәзәби

18 Һәгигәти һагсызлыға әсир едән
инсанларын һәр чүр аллаһсызлыг вә
һагсызлығына гаршы Аллаһын гәзәби
көјдән кәшф олунур.
19 Чүнки Аллаһ һаггында мә'лум
олан шејләр онлара заһирдир; ахы
Аллаһ *һәр шеји* онлара изһар етмиш-
дир.
20 Дүнја јаранандан бәри Онун
көзлә көрүлмәз хүсусијјәтләри, јә'ни
әбәди гүдрәти вә илаһилији Онун
јаратдыглары илә анлашылараг, ачыг-
ча көрүнүр. Буна көрә дә үзүрсүз-
дүрләр.
21 Чүнки Аллаһдан хәбәрдар олдуг-
лары һалда, Она Аллаһ кими иззәт
вермәдиләр вә Она шүкүр етмәдиләр.
Лакин дүшүнчәләриндә батил олду-
лар; вә онларын анлајышсыз үрәк-
ләринә гаранлыг чөкдү.
22 Өзләрини мүдрик адландыр-
дылар, лакин ағылсыз олдулар,
23 Вә фани олмајан Аллаһын из-
зәтини, фани олан инсана, гушлара,
дөрдајаглылара вә јердә сүрүнәнләрә
бәнзәјән бүтләрлә әвәз етдиләр.
24 Буна көрә, Аллаһ, онлары үрәк-
ләринин шәһвәтләри ичиндә натә-
мизлијә тәслим етди ки, бир-бирлә-
ринин бәдәнләрини шәрәфсиз етсин-
ләр.
25 Онлар Аллаһын һәгигәтини ја-
ланла дәјишдирдиләр вә Халиг әвәзинә
мәхлуга пәрәстиш вә ибадәт етдиләр.
О Аллаһ ки, әбәди оларағ мүбарәкдир.
Амин.
26 Бу сәбәбдән, Аллаһ онлары рәзил
еһтирасларына тәслим етди. Онларын
гадынлары тәбии әлагәни гејри-тәбии
әлагә илә әвәз етдиләр;
27 Ејни чүр, кишиләр дә гадынла
тәбии әлагәдән әл чәкәрәк, шәһвәтлә
бир-бириләринә гызышдылар; киши-
ләр кишиләрлә рүсвајчылыг едәрәк өз
бәдәнләриндә азғынлыгларына лајиг
олан әвәзи алдылар.
28 Вә Аллаһы өз шүурларында
сахламағы ујғун көрмәдикләриндән,
Аллаһ онлары әдәбсизлик етмәк үчүн
јанлыш фикрә тәслим етди.
29 Онлар һәр чүр һагсызлыг, чинси
әхлагсызлыг, пислик, тамаһ, кинлә
долдулар; һәсәд, гатиллик, әдавәт,
һијлә, бәдхасијјәтликлә дашдылар.
30 Онлар ачыдил, бөһтанчы, Алла-
һа нифрәт едән, күстаһ, өјүнән, тәкәб-
бүрлү, пислијә фәрасәтли, ата-анаја
итаәтсиз,
31 Дәррракәсиз, хаин, шәфгәтсиз,
барышмаз, мәрһәмәтсиздирләр.
32 Бу кими ишләрлә мәшғул олан-
лар өлүмә лајигдирләр дејә, Аллаһын
әдаләтли һөкмүнү билдикләринә бах-
мајараг јалныз бунлары етмәклә
кифајәтләнмирләр, һәлә едәнләри дә
алгышлајырлар.

16. јунанын – јә'ни, гејри-јәһудинин.
17. Јахуд, "Аллаһын инсана бәраәт вермәси".

ИКИНЧИ ФӘСИЛ

Аллаһын адил һөкмү

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, сән еј башгасыны мүһакимә едән адам, ким олурсан ол, сән дә үзүрсүзсән. Чүнки башгасыны мүһакимә етдикдә, өзүнү дә мәһкум едирсән; зира башгасыны мүһакимә едәрәк, өзүн дә ејни чүр һәрәкәт едирсән.

2 Биз исә билирик ки, беләишләрлә мәшғул оланлара гаршы Аллаһын һөкмү һагга әсасланыр.

3 Еј белә ишләрлә мәшғул оланлары мүһакимә едиб, өзү дә ејни ишләрә әмәл едән инсан! Мәкәр елә зәнн едирсән ки, сән Аллаһын мәһкәмәсиндән хилас олачагсан?

4 Јахуд Онун хејирхаһлығынын сәни төвбәјә јөнәлтдијини анламадығын һалда, Аллаһын хејирхаһлығынын, мүлајимлијинин вә сәбирлилијинин боллуғуна лагејдликми көстәрирсән?

5 Лакин Аллаһын гәзәби вә адил һөкмүнүн изһары күнүндә, сәнин сәртлијинә вә төвбәетмәз үрәјинә көрә, өзүн үчүн гәзәб топлајырсан.

6 О Аллаһ ки, һәр кәсә өз әмәлләринә көрә әвәзини верәчәкдир:

7 Сәбатла јахшылыг едәрәк иззәт, һөрмәт вә өлмәзлији ахтаранлара әбәди һәјат;

8 Амма худбинлик едиб, һәгигәтә баш әјмәјән, лакин һагсызлыға баш әјәнләрә һиддәт вә гәзәб;

9 Әввәлчә јәһудијә, сонра да јунана* – пислик едән һәр адама сыхынты вә кәдәр;

10 Әксинә, јахшылыг едән һәр адама, әввәлчә јәһудијә, сонра да јунана* иззәт, һөрмәт вә сүлһ.

9, 10. јунана – јә'ни, гејри-јәһудијә.

11 Чүнки Аллаһ өнүндә ајрысечкилик јохдур.

12 Мүгәддәс Ганунy* билмәдән күнаһ ишләдәнләрин һамысы о Ганун олмадан да һәлак олачаглар. Ганунy биләрәк күнаһ ишләдәнләрин дә һамысы Ганунла мүһакимә олуначаглар.

13 Чүнки Ганунy динләјәнләр Аллаһын гаршысында салеһ дејилләр. Фәгәт Ганунa әмәл едәнләр салеһ сајылачаглар.

14 Чүнки Ганунa малик олмајан гејри-јәһудиләр тәбиәтән Ганунa әмәл етдикдә, Ганунa малик олмадыглары һалда өз ганунларыны өзләри гојмуш олурлар.

15 Онлар бунунла көстәрирләр ки, Ганунун тәләбләри онларын үрәкләриндә јазылмышдыр. Вичданлары буна шаһиддир вә дүшүнчәләри онлары каһ иттиһам, каһ да мүдафиә едир.

16 Мәним тәблиғ етдијим Мүждәјә әсасән, Аллаһ Иса Мәсиһ васитәсилә инсанларын кизли ишләрини мүһакимә едәчәји күндә *белә олачагдыр.*

Јәһудиләр вә Мүгәддәс Ганун (Төврат)

17 Будур, сән өзүнү јәһуди адландырыр, Мүгәддәс Ганунa күвәнир вә Аллаһла өјүнүрсән,

18 Ганундан тә'лим алараг, Онун ирадәсини билир вә ән үстүн дәјәрләри ајырд едирсән,

19 Вә әминсән ки, сән Ганунда елмин вә һәгигәтин әсасыны тапараг, корларын бәләдчиси, гаранлыгда оланларын ишығы,

**12, 13 вә саирә. Ганун – јә'ни, Аллаһын Муса пејғәмбәрә вердији Ганун (Төврат).*

20 Ағылсызларын мүрәббиси вә көрпәләрин мүәллимисән;

21 Бәс нә үчүн сән башгаларыны өјрәдәрәк, өзүнү өјрәтмирсән?

22 Оғурламамағы вә'з едиб, оғурлајырсанмы? «Зина етмә», – дејәрәк, зина едирсәнми? Бүтләрә нифрәт едиб, мә'бәдләри сојурсанмы?

23 Мүгәддәс Ганунла өјүнүб, Гануну позараг, Аллаһы шәрәфсиз едирсәнми?

24 Чүнки јазылдығы кими, сизин үзүнүздән дикәр халглар арасында Аллаһын адына күфр едилир.

25 Шүбһәсиз, сүннәт јалныз о заман фајда верәр ки, сән Гануна әмәл едәсән; лакин әкәр сән Гануну позурсанса, сүннәтин сүннәтсизлик олур.

26 Беләликлә, әкәр сүннәтсиз оланлар Ганунун тәләбләринә риајәт едирләрсә, мәкәр онларын сүннәтсизлији сүннәтлилик сајылмајачагмы?

27 Мәкәр, тәбиәтән сүннәтсиз олуб, Гануна риајәт едән адам, јазылы низама вә сүннәтлилијә саһиб олдуғун һалда Гануну позан сәни мүһакимә етмәјәчәкми?

28 Чүнки заһирән јәһуди олан јәһуди дејилдир, нә дә заһирән, чисмән сүннәтли олан сүннәтли дејилдир;

29 Лакин дахилдән јәһуди олан јәһудидир вә һәрфән* дејил, руһән, үрәкдә олан *сүннәтлилик әсл* сүннәтлиликдир; вә о адамын мәдһи дә инсанлардан дејил, Аллаһдандыр.

ҮЧҮНЧҮ ФӘСИЛ

Аллаһын сәдагәти

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, јәһуди олмағын үстүнлүјү нәдән ибарәтдир, јахуд сүннәтин фајдасы нәдир?

2 Онлар һәр тәрәфли бөјүк үстүнлүјә маликдирләр. Һәр шејдән әввәл, Аллаһын сөзләри онлара һәвалә едилмишдир.

3 Әкәр онлардан бә'зиси иман етмәдисә, нә олачаг? Мәкәр онларын имансызлығы Аллаһын сәдагәтини ләғв едә биләрми?

4 Әсла! Лакин һәр бир инсан јаланчы олса да, Аллаһ Өз сөзүнә садиг галачаг. Нечә ки, јазылмышдыр:

«Сән Өз кәламларында һаглы олачаг
вә Өз мәһкәмәндә гәләбә чалачагсан.»

5 Амма әкәр бизим һагсызлығымыз Аллаһын әдаләтини кәшф етмәјә јардым едирсә, буна нә дејә биләрик? Мәкәр гәзәблә чәза верән Аллаһ һагсыздырмы? (Бунлары инсанларын дүшүндүјү кими сөјләјирәм.)

6 Әсла! Чүнки белә һалда Аллаһ дүнјаны нечә мүһакимә едә биләр?

7 Чүнки әкәр Аллаһын һәгигәти мәним јаланымла Онун иззәтинин артмасына јардым едирсә, бәс нә үчүн мән һәлә бир күнаһкар кими мүһакимә олунмалыјам?

8 Вә нә үчүн, бә'зиләринин бизә ифтира атыб, бу чүр өјрәтдијимизи иддиа етдикләри кими, пислик етмәјәк ки, јахшылыг олсун? Белә данышанларын мәһкумијјәти һаглыдыр.

Һеч ким салеһ (доғру) дејилдир

9 Бәс нә дејәк? Үстүнлүјүмүз вармы? Һеч јохдур! Чүнки мән артыг сүбут етдим ки, һәм *биз* јәһудиләр, һәм дә јунанлар, *үмумијјәтлә* һамы күнаһын бујруғундадыр,

**29. Һәрфән – јә'ни, дини ганун васитәсилә.*

10 Нечә ки, јазылмышдыр: «Бир нәфәр дә олса, салеһ јохдур.

11 Анлајан һеч ким јохдур; һеч ким Аллаһы ахтармыр.

12 Һамы өз јолуну азмыш, һамы јарамаз олмушдур. Јахшылыг едән јох, бир адам белә јохдур.»

13 «Онларын боғазы ачыг гәбирдир; дилләри илә алдадырлар; онларын додаглары алтында илан зәһәри вардыр.»

14 «Онларын ағзы лә'нәт вә ачы сөзлә долудур.»

15 «Онларын ајаглары ган төкмәк үчүн итидир;

16 Гырғын вә сәфаләт онларын јолларындадыр;

17 Онлар сүлһ јолуну танымырлар.»

18 «Онларын көзләри өнүндә Аллаһ горхусу јохдур.»

19 Лакин биз билирик ки, Мүгәддәс Ганунда сөјләнән һәр шеј Ганунун һакимијјәти алтында оланлара сөјләнир ки, һәр ағыз гапансын вә бүтүн дүнја Аллаһа һесабат версин.

20 Чүнки Ганунун тәләбләрини ичра етмәклә, һеч бир инсан Аллаһ гаршысында бәраәт газанмајачагдыр; чүнки күнаһ Ганунла дәрк олунур.

Иман вә бәраәт (салеһ сајылмаг)

21 Лакин инди, Ганундан асылы олмајараг, Аллаһын газандырдығы бәраәт* изһар едилмишдир ки, буна Ганун вә пејғәмбәрләр шәһадәт верирләр.

22 Аллаһ бу бәраәти, Иса Мәсиһә олан иман васитәсилә, иман кәтирәнләрин һамысына газандырмышдыр; чүнки *инсанлар арасында* һеч фәрг јохдур.

23 Һамы күнаһ ишләтмиш вә Аллаһын иззәтиндән мәһрум галмышдыр.

24 Онлар Онун лүтфү илә, Иса Мәсиһин вердији ничатла бәраәти мүфтә алдылар.

25 Аллаһ, Мәсиһи Өз ганына иман васитәсилә күнаһ әфв етдирән гурбан тәгдим етди. Бу исә, Аллаһын әдаләтини көстәрмәк үчүн иди. Чүнки Аллаһ сәбирли олараг, әввәлчә ишләдилән күнаһлара диггәт јетирмәмишди ки,

26 Индики заманда Өз әдаләтини изһар етсин ки, Өзү адил олсун вә Исаја иман едәнә бәраәт версин.

27 Инди бизим өјүнмәјә нә сәбәбимиз вардыр? Сәбәб јохдур! Һансы еһкама әсасән? Гануну ичра етмәк еһкамынамы? Хејр! Јалныз вә јалныз иман еһкамына.

28 Чүнки бизим гәнаәтимизчә, инсан Гануну ичра етмәклә дејил, иманла бәраәт газаныр.

29 Мәкәр Аллаһ јалныз јәһудиләринми Аллаһыдыр? Дикәр халгларын да Аллаһы дејилми? Әлбәттә, һәм дә дикәр халгларын Аллаһыдыр,

30 Чүнки Аллаһ бирдир. О, сүннәтлиләри* дә иманла, сүннәтсизләри* дә иман васитәси илә салеһ сајачагдыр.

31 Беләликлә, мәкәр биз Гануну иман илә ләғв едирикми? Әсла! Әксинә, Гануну тәсдиг едирик.

**21, 22 вә саирә. Бәраәт – башга сөзлә, Аллаһын инсанлары салеһ (доғру) сајмаг үсулу.*

**30. Сүннәтлиләр, сүннәтсизләр – јә'ни, јәһудиләр вә гејри-јәһудиләр.*

ДӨРДҮНЧҮ ФӘСИЛ

Ибраһимин иманы

1 БӘС чисмани ата-бабамыз олан
Ибраһим һагда нә дејәк? О, нә әлдә
етди?
2 Әкәр Ибраһим өз әмәлләри илә
салеһ сајылдыса, онун өјүнмәјә һаггы
вардыр; лакин Аллаһ гаршысында
јох.
3 Чүнки Мүгәддәс Јазы нә дејир?
«Ибраһим Аллаһа иман етди, бу да
онун һесабына салеһлик кими гејд
едилди.»
4 Әмәл едәнә әвәз лүтф дејил, борч
сајылыр.
5 Әмәл етмәјиб, лакин аллаһсыза
бәраәт Верәнә иман едәнин иманы исә
һесабына салеһлик кими гејд едилир.
6 Беләликлә, Аллаһын, әмәлләринә
бахмајараг һесабына салеһлик гејд
етдији адамы Давуд да бәхтијар ад-
ландырыр:
7 «Тәгсирләри бағышланмыш вә
күнаһлары әфв едилмиш адамлар нә
бәхтијардырлар!
8 Нә бәхтијардыр о инсан ки, Рәбб
она күнаһ сајмајачагдыр.»
9 Бу бәхтијарлыг *јалныз* сүннәт-
лиләрәми, јохса сүннәтсизләрә дә
аиддир? Биз дејирик ки, Ибраһимин
иманы, онун һесабына салеһлик кими
гејд едилди.
10 Бәс нечә гејд едилди? Сүннәт
олардан сонрамы, јохса сүннәт ол-
мадан әввәлми? Сүннәт оландан сонра
дејил, сүннәт олмадан әввәл!
11 Вә сүннәтсиз икән малик олдуғу
иманла салеһ сајылдығынын дәлили
олараг сүннәтлилик әламәтини алды.
Беләликлә, сүннәтсиз олдуглары һалда
бүтүн иман едәнләрин атасы олду вә
онларын һесабына да салеһлик гејд
едилди.
12 Атамыз Ибраһим, јалныз сүн-
нәтли олмагла галмајан, лакин сүн-
нәтсиз икән малик олдуғу иманын изи
илә јеријән сүннәтлиләрин дә атасы
олду.
13 Чүнки дүнјанын вариси олмаг
вә'ди Ибраһимә вә јахуд онун нәслинә
Мүгәддәс Ганун васитәси илә дејил,
иманла салеһ сајылмаг васитәси илә
верилди.
14 Чүнки әкәр Гануна әсаслананлар
варисдирләрсә, иман бош, вә'д исә
тә'сирсиз олар.
15 Ганун *Аллаһын* гәзәбини һасил
едәр; чүнки ганун олмајан јердә чинајәт
дә олмаз.
16 Бундан долајы, *Аллаһын вә'ди*
имандан асылыдыр ки, Онун лүтфүнә
истинад етсин вә *Ибраһимин* бүтүн
нәслинә, јалныз Гануна дејил, Ибра-
һимин иманына да әсаслананлара
тәтбиг едилсин. О Ибраһим ки,
17 «Сәни бир чох халгларын атасы
етдим», – дејә јазылмыш олдуғу кими,
иман етдији Аллаһын, өлүләрә һәјат
верән вә олмајан шејләри варлыға
чағыран Аллаһын гаршысында һамы-
мызын атасыдыр.
18 «Сәнин нәслинин сајы-һесабы
олмајачагдыр*», – дејилмишди. Бу
һәр нә гәдәр үмидсиз идисә дә, Ибра-
һим бир чох халгларын атасы олача-
ғына үмидлә иман етди.
19 Иманда зәифләмәди вә өзүнүн
тәхминән јүз јашлы бәдәнинин өлмүш
кими олдуғуна вә *арвады* Саранын
бәтнинин гысырлығына әһәмијјәт вер-
мәди.

**18. Һәрфи тәрчүмә, "Сәнин нәслин белә олачагдыр".*

20 Вә Аллаһын вә'динә имансызлыгла тәрәддүд етмәди, лакин Аллаһа иззәт верәрәк, өз иманында мөһкәм олду.

21 Вә тамамилә әмин иди ки, *Аллаһ* Өз вә'д етдијини јеринә јетирмәјә дә гадирдир.

22 Буна көрә дә, *иманы* онун һесабына салеһлик кими гејд едилди.

23 Лакин онун һесабына гејд едилдији јалныз онун үчүн дејил,

24 Бизим үчүн дә јазылмышдыр. Рәббимиз Исаны өлүләрдән Дирилдәнә иман едән бизләрин һесабына да гејд едиләчәкдир.

25 Иса бизим тәгсирләримиз үчүн тәслим олунду вә бизим салеһ сајылмағымыз үчүн дирилдилди.

БЕШИНЧИ ФӘСИЛ

Аллаһла барышмаг

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, иманла салеһ сајылдығымыз үчүн, Рәббимиз Иса Мәсиһ васитәси илә Аллаһ гаршысында бизим сүлһүмүз вар;

2 Елә Онун васитәси илә дә ичиндә сабит олдуғумуз бу лүтфә ачылан јолу иманла әлдә етдик. Вә Аллаһын иззәти*нә наил олмаг* үмиди илә өјүнүрүк.

3 Вә јалныз бунунла дејил, лакин сыхынтыдан дөзүмлүлүк,

4 Дөзүмлүлүкдән тәчрүбә вә тәчрүбәдән үмид һасил олдуғуну биләрәк, сыхынтыларла да өјүнүрүк.

5 Вә үмид утандырмаз; чүнки бизә верилмиш олан Мүгәддәс Руһ васитәсилә Аллаһын мәһәббәти үрәкләримиздә долуб дашыр.

6 Чүнки биз һәлә күчсүз икән, Мәсиһ мүәјјән заманда аллаһсызлар уғрунда өлдү.

7 Чүнки чәтин күман етмәк олар ки, кимсә салеһ уғрунда өлсүн; јахшы бир адам уғрунда бәлкә дә бири өлмәјә чәсарәт едәр.

8 Лакин Аллаһ бизә олан Өз мәһәббәтини бунунла сүбут едир ки, биз һәлә күнаһкар икән Мәсиһ бизим уғрумузда өлдү.

9 Беләликлә, Онун ганы илә инди салеһ сајылдығымыза көрә, Онун васитәси илә *Аллаһын* гәзәбиндән хилас олачағымыз даһа чох гәтидир.

10 Чүнки әкәр биз *Аллаһын* дүшмәнләри икән Онун Оғлунун өлүмү васитәси илә Аллаһла барышдыгса, барышмыш олараг Онун һәјаты илә хилас олачағымыз даһа чох гәтидир.

11 Вә јалныз бунунла дејил, анчаг Онун васитәсилә инди барышыға наил олдуғумуз Рәббимиз Иса Мәсиһ васитәсилә Аллаһла да өјүнүрүк.

Өлүм вә һәјат

12 Буна көрә, нечә ки, күнаһ тәк бир адам васитәсилә вә өлүм күнаһ васитәсилә дүнјаја кирди, eләчә дә өлүм бүтүн инсанлара кечди; чүнки һамы күнаһ ишләтмишдир.

13 Ганундан әввәл дә дүнјада күнаһ вар иди. Амма ганун јох икән, күнаһын һесабы тутулмаз.

14 Лакин Адәмдән Мусаја гәдәр өлүм кәләчәк Адамын* сурәти олан Адәмин тәгсиринә бәнзәр бир күнаһ ишләтмәмиш оланлар үзәриндә дә һөкм сүрдү.

15 Лакин *Аллаһын* ән'амы *Адәмин* тәгсири кими дејилдир. Чүнки бир

**14. Кәләчәк Адам – Иса Мәсиһ.*

нәфәрин тәгсири үзүндән чохлу инсан
өлдүсә, нечә инсан үчүн Аллаһын
лүтфү вә тәк бир Адамын, јә’ни Иса
Мәсиһин лүтфү илә верилән ә’нам да
даһа чох тә’сирли олду.
16 Вә Аллаһын ән’амы о тәк нәфәрин
күнаһынын нәтичәси кими дејилдир.
Чүнки бир *тәгсир*дән сонра кәлән
һөкм мәһкумијјәт кәтирди; чох
тәгсирләрдән сонра кәлән ән’ам исә
салеһлик кәтирди.
17 Чүнки әкәр тәк бир нәфәрин
тәгсири илә өлүм о тәк нәфәрин
васитәси илә һөкм сүрдүсә, *Аллаһын*
бол лүтфүнү вә салеһлик ән’амыны
аланларын, бир тәк Адам, јә’ни Иса
Мәсиһ васитәси илә һәјатда һөкм
сүрәчәкләри даһа чох гәтидир.
18 Демәли, бир нәфәрин тәгсири
үзүндән бүтүн инсанлар нечә мәһ-
кумијјәтә уғрадыларса, еләчә дә, тәк
бир Нәфәрин салеһлији сајәсиндә
бүтүн инсанлара јашамаг үчүн бәраәт
верилди.
19 Чүнки бир адамын итаәтсизлији
үзүндән бир чохлары нечә күнаһкар
сајылдыса, еләчә дә бир Нәфәрин
итаәти сајәсиндә бир чохлары салеһ
сајылачагдыр.
20 Ганун исә сонрадан мејдана
кәлди ки, тәгсир чохалсын. Күнаһ
чохалан јердә исә, *Аллаһын* лүтфү
даһа да боллашды ки,
21 Күнаһ өлүмлә һөкм сүрдүјү кими,
Аллаһын лүтфү дә Рәббимиз Иса
Мәсиһ васитәси илә әбәди һәјат вермәк
үчүн салеһликлә һөкм сүрсүн.

АЛТЫНЧЫ ФӘСИЛ

1 БӘС нә дејәк? *Аллаһын* лүтфү
чохалсын дејә, күнаһ ишләтмәјә давам
едәкми?
2 Әсла! Биз ки, күнаһ е’тибары илә
өлдүк, артыг күнаһ ичиндә нечә ја-
шајарыг?
3 Мәкәр билмирсиниз ки, биз
һамымыз Мәсиһ Исаја вәфтиз олараг,
Онун өлүмүнә вәфтиз олдуг?
4 Демәли, биз Онунла бәрабәр вәф-
тиз васитәсилә өлүмә көмүлдүк ки,
Атанын иззәти илә Мәсиһ өлүләрдән
дирилдији кими, биз дә ејни чүр јени
һәјат јолунда јеријәк.
5 Чүнки әкәр Онун өлүмүнә бәнзәр
бир өлүмдә Онунла бирләшдиксә,
Онун дирилмәсинә бәнзәр бир ди-
рилмәдә дә Онунла бирләшәчәјик.
6 Буну билирик ки, артыг күнаһа
гул олмајаг дејә, күнаһлы бәдәни мәһв
етмәк үчүн көһнә мәнлијимиз Онунла
бирликдә чармыха чәкилмишдир.
7 Чүнки өлмүш адам күнаһдан азад
олунмушдур.
8 Лакин әкәр биз Мәсиһ илә өлдүксә,
Онунла јашајачағымыза да иман
едирик.
9 Чүнки билирик ки, Мәсиһ өлү-
ләрдән дирилмиш олдуғундан артыг
өлмәјәчәк, өлүм артыг Онун үзәриндә
һөкм сүрмәјәчәкдир.
10 Онун өлүмү күнаһа мүгабил илк
вә сон дәфә олду; амма сүрдүјү һәјаты
Аллаһ үчүн сүрүр.
11 Сиз дә еләчә өзүнүзү күнаһ
е’тибары илә өлү, лакин /Рәббимиз/
Мәсиһ Исада Аллаһ е’тибары илә
дири сајын.
12 Беләликлә, гој фани олан бәдә-
нинииздә күнаһ елә һөкм сүрмәсин ки,
сизи *бәдәнинизин* еһтирасларына та-
бе етдирсин.
13 Вә үзвләринизи һагсызлыг

алəтлəри кими күнаһа тəслим етмə-
јин; амма өлүлəрдəн дирилəнлəр кими,
өзүнүзү Аллаһа вə үзвлəринизи са-
леһлик алəтлəри кими *јенə* Аллаһа
тəслим един.
14 Күнаһ үзəриниздə һөкм сүр-
мəмəлидир, чүнки сиз Ганунун һа-
кимијјəти алтында дејил, *Аллаһын*
лүтфү алтындасыныз.

Салеһлијə əсир олмаг

15 Бəс нə олсун? Ганунун һаки-
мијјəти алтында дејил, *Аллаһын* лүт-
фү алтында олдуғумуз үчүн күнаһ
ишлəдəкми? Əсла!
16 Мəкəр сиз билмирсиниз ки,
итаəтли гуллар кими өзүнүзү кимə
тəслим едəрсинизсə, онун гулла-
рысыныз; кимə итаəт едəрсинизсə, ја
өлүмлə нəтичəлəнəн күнаһын, јахуд
салеһликлə нəтичəлəнəн итаəтин
гулларысыныз?
17 Лакин Аллаһа шүкүр олсун ки,
əввəллəр күнаһын гуллары олдуғунуз
һалда, өзүнүзү тəслим етдијиниз
тə'лимин гајдаларына үрəкдəн итаəт
етдиниз.
18 Вə күнаһдан азад олундугда, сиз
салеһлијин гулу олдунуз.
19 Чисмани тəбиəтинизин зəифлији
үзүндəн инсанларын дүшүндүјү кими
сөјлəјирəм. Əввəллəр үзвлəринизи
пислијə вə гануну позмаг үчүн га-
нунсузлуға гул кими тəслим етдијиниз
кими, елəчə дə инди үзвлəринизи
салеһлијə гул кими мүгəддəс олмаг
үчүн тəслим един.
20 Чүнки сиз күнаһын гуллары
олдуғунуз заман, салеһлик тəлəб-
лəриндəн азад идиниз.
21 Инди утандығыныз шејлəрдəн о
заман нə фајданыз вар иди? Онларын
сону өлүмдүр.
22 Инди исə, күнаһдан азад едилиб
Аллаһа гул олдуғунуза көрə, бəһрəниз
мүгəддəслик, ахырыныз əбəди һə-
јатдыр.
23 Чүнки күнаһын əвəзи өлүм,
Аллаһын əн'амы исə Рəббимиз Мəсиһ
Исада əбəди һəјатдыр.

ЈЕДДИНЧИ ФƏСИЛ

Мүгəддəс Ганундан азад олмаг

1 МƏКƏР, еј гардашлар, сиз би-
лмирсиниз ки, – буну Мүгəддəс Гану-
ну билəнлəрə сөјлəјирəм – Ганун
јалныз адам сағ икəн онун үзəриндə
һакимијјəтə маликдир?
2 Мəсəлəн, əрли гадын ганун илə
сағ олан əринə бағлыдыр; əри өлдүјү
заман исə, гадын издивач ганунундан
азад олунур.
3 Буна көрə, əкəр гадын əри сағ
икəн башгасына əрə кедирсə, о,
зинакар гадын адландырылыр; лакин
əкəр əри өлəрсə, гадын ганундан азад
олур вə башгасына əрə кетдији вахт
зина етмиш олмур.
4 Елəчə дə сиз, гардашларым, бир
башгасына, јə'ни өлүмдəн дирилмиш
олан *Мəсиһə* мəхсус олмаг үчүн,
Мəсиһин бəдəни васитəсилə Мүгəддəс
Ганун е'тибары илə өлдүнүз. Бу да
Аллаһын хидмəтиндə сəмəрəли олма-
мыз үчүндүр.
5 Чүнки биз чисмани тəбиəтə əсасəн
јашајаркəн, Ганун васитəси илə *зүһур
едəн* күнаһ еһтираслары, өлүмлə
нəтичəлəнəн сəмəрə кəтирмəк үчүн
үзвлəримиздə фəал идилəр.

6 Амма инди, әввәлчә әсири олдуғумуз Ганун е’тибары илә өләрәк, Ганундан азад олдуг ки, јазылы низама әсасланан көһнә јолла* дејил, Руһун јени һәјаты илә* *Аллаһа* гуллуг едәк.

Күнаһ ичиндә чырпынмаг

7 Бәс нә дејәк? Мәкәр Ганун күнаһлыдырмы? Әсла! Лакин Ганун аситә олмасајды, күнаһы дәрк етмәздим; чүнки әкәр Ганун: «Тамаһкарлыг етмә», – демәсәјди, мән тамаһын нә олдуғуну анламаздым.

8 Лакин күнаһ фүрсәт тапараг, о әмр васитәсилә мәндә чүрбәчүр тамаһы һасил етди. Чүнки Ганун олмаса, күнаһ өлүдүр.

9 Бир вахтлар Ганун шүурумда олмадыгда, мән дири идим; лакин о әмрин шүуруна чатдыгда, күнаһ дирилди,

10 Мән исә өлдүм; вә беләликлә мәнә һәјат вермәли олан әмр, мәним өлүмүмә сәбәб олду.

11 Чүнки күнаһ о әмр васитәси илә фүрсәт тапараг, мәни јолдан чыхарыб о әмр илә мәһв етди.

12 Буна көрә, Ганун мүгәддәсдир вә әмр мүгәддәс, әдаләтли вә јахшыдыр.

13 Беләликлә, мәкәр јахшы олан шеј мәнә өлүммү кәтирди? Әсла! Күнаһ исә күнаһ олараг танынсын дејә, јахшы шеј васитәсилә мәндә өлүм һасил едирди ки, күнаһ әмр васитәси илә сон дәрәчәдә күнаһкар олсун.

**6. јазылы низама әсасланан көһнә јолла – һәрфи тәрчүмәси, "һәрфин көһнәлијиндә".*
**6. Руһун јени һәјаты илә – һәрфи тәрчүмәси, "Руһун јенилијиндә".*

14 Чүнки биз билирик ки, Ганун руһанидир, мән исә чисманијәм, күнаһа көлә кими сатылмышам.

15 Чүнки нә етдијими анламырам; истәдијим шеји етмирәм, анчаг нифрәт етдијим иши көрүрәм.

16 Әкәр истәмәдијим иши көрүрәмсә, тәсдиг едирәм ки, Ганун јахшыдыр.

17 Вә буна көрә, артыг мән дејил, мәндә олан күнаһ белә һәрәкәт едир.

18 Чүнки билирәм ки, мәндә, јә’ни чисмани тәбиәтимдә јахшы шеј јашамыр; јахшы шеј етмәк истәји мәндә вар, амма тәтбиг етмәјә күчүм чатмыр.

19 Истәдијим јахшы шеји етмирәм, лакин истәмәдијим пис иши көрүрәм.

20 Лакин әкәр истәмәдијим шеји едирәмсә, артыг мән јох, мәндә олан күнаһ белә һәрәкәт едир.

21 Беләликлә, мән бу нәтичәни тапырам: јахшылыг етмәк истәркән, мәндә пислик һазыр олур.

22 Чүнки Аллаһын Ганунундан дахили варлығыма көрә зөвг алырам.

23 Лакин мән үзвләримдә башга бир ганун да көрүрәм ки, о, ағлымын тәсвиб етдији ганун илә мүбаризә едир вә үзвләримдә олан күнаһ ганунуна мәни әсир едир.

24 Нә заваллы адамам! Өлүмә апаран бу бәдәндән мәни ким хилас едәчәк?

25 Рәббимиз Иса Мәсиһ васитәси илә Аллаһа шүкүр едирәм! Беләликлә, мән өз ағлымла Аллаһын Ганунуна, чисмани тәбиәтимлә исә күнаһ ганунуна гуллуг едирәм.

СӘККИЗИНЧИ ФӘСИЛ

Аллаһын Һәјат верән Руһу

1 ДЕМӘЛИ, инди Мәсиһ Исаја аид оланлар үчүн* һеч бир мәһкумијјәт јохдур.
2 Чүнки һәјат верән Руһун гануну Мәсиһ Иса сајәсиндә мәни күнаһ вә өлүм ганунундан азад етди.
3 Чүнки чисмани тәбиәтимиз үзүндән зәиф олан Мүгәддәс Ганунун бачармадығы шеји Аллаһ *бачарды*: Өз Оғлуну күнаһлы бәшәр бәнзәјишиндә күнаһ үчүн *гурбан* көндәрәрәк, чисмани тәбиәтдә олан күнаһы мәһкум етди ки,
4 Ганунун әдаләтли тәләбләри чисмани тәбиәтә көрә дејил, Руһа көрә һәрәкәт едән бизләрдә ичра едилсин.
5 Чүнки чисмани тәбиәтә ујанлар чисмани шејләри дүшүнүрләр, Руһа ујанлар исә руһани шејләри дүшүнүрләр.
6 Чисмани тәбиәтә ујан дүшүнчә – өлүм, Руһа ујан дүшүнчә исә – һәјат вә сүлһдүр.
7 Чүнки чисмани тәбиәтә ујан дүшүнчә Аллаһа гаршы дүшмәнчиликдир; Аллаһын Ганунуна табе олмаз вә ола да билмәз.
8 Буна көрә дә, чисмани тәбиәтә әсасән јашајанлар Аллаһы разы сала билмәзләр.
9 Лакин әкәр Аллаһын Руһу сиздә јашајырса, сиз чисмани тәбиәтә дејил, Руһа әсасән јашајырсыныз. Амма кимдә Мәсиһин Руһу јох исә, о адам Мәсиһә аид дејилдир.
10 Вә әкәр Мәсиһ сиздәдирсә, бәдәниниз күнаһдан долајы өлүдүр, руһунуз исә салеһликдән долајы диридир.
11 Әкәр Исаны өлүләрдән Дирилдәнин* Руһу сиздә јашајырса, о заман Мәсиһи өлүләрдән Дирилдән, сизин дә фани бәдәнләринизә сиздә јашајан Өз руһу илә һәјат верәчәкдир.
12 Беләликлә, еј гардашлар, биз борчлујуг, *фәгәт* чисмани тәбиәтә көрә јашамаг үчүн, чисмани тәбиәтә *борчлу* дејилик.
13 Чүнки әкәр чисмани тәбиәтә көрә јашајырсынызса, өләчәксиниз; лакин әкәр бәдәнин *мәнфи* әмәлләрини Руһ васитәсилә мәһв едәрсинизсә, јашајачагсыныз.
14 Аллаһын Руһу илә идарә олунанларын һамысы Аллаһын оғулларыдыр.
15 Чүнки сиз јенә дә горху *ичиндә јашамаг* үчүн көләлик руһуну алмадыныз, оғуллуг руһуну алдыныз. Бу руһла, «Абба, Ата!», – дејә сәсләнирик
16 Елә һәмин Руһ биздәки руһа шәһадәт едир ки, биз Аллаһын өвладларыјыг.
17 Вә әкәр өвладыјыгса, демәли, еjни заманда варисләрик, Аллаһын варисләријик; вә әкәр Мәсиһлә бәрабәр иззәт газанмаг үчүн Онунла изтираб чәкириксә, Мәсиһин һәмварисләријик.

Мөһтәшәм истигбалымиз

18 Беләдүшүнүрәм ки, индики мүвәггәти изтираблар бизә изһар едиләчәк иззәтлә һеч мүгајисәјә дәјмәз.
19 Чүнки хилгәт Аллаһын оғулларынын зүһуруну бөјүк һәсрәтлә көзләјир.

**1. Бә'зи мәтнләрдә, "... үчүн, чисмани тәбиәтә көрә дејил, Руһа көрә һәрәкәт едәнләр үчүн..."*

**11. Дирилдән – Аллаһ.*

20 Она көрә ки, хилгәт өз ирадәси илә дејил, табе Етдирәнин ирадәси илә вурнухмаја табе етдирилди,

21 Бу үмидлә ки, хилгәт өзү дә чүрүклүјә олан көләлијиндән азад олунуб Аллаһын өвладларынын иззәтли азадлығына говушачагдыр.

22 Чүнки билирик ки, бүтүн хилгәт индијә кими бирликдә фәрјад едиб доғум ағрысы чәкир.

23 Вә јалныз хилгәт дејил, Руһун илк мәһсулуна малик олан бизләр белә, өвладлығa алынмағы, *јә'ни* бәдәнимизин хиласыны көзләјәрәк ичимиздән фәрјад едирик.

24 Чүнки биз бу үмидлә хилас олдуг. Лакин көрүлән үмид, үмид дејилдир; ахы ким көрдүјү шејә үмид едәр?

25 Лакин әкәр көрмәдијимиз шејә үмид едәриксә, ону сәбирлә көзләјәрик.

26 Вә еләчә дә Руһ зәифлијимиздә бизә јардым едәр; чүнки биз лазым олдуғу кими дуа етмәји бачармырыг, Руһ Өзү исә ифадә олунмаз аһларла /бизим үчүн/ вәсатәт едир.

27 Үрәкләри тәдгиг едән *Аллаһ* исә Руһун нә дүшүндүјүнү билир, чүнки О, Аллаһын ирадәси илә мүгәддәсләр үчүн вәсатәт едир.

Тамамилә галиб кәлирик

28 Билирик ки, Аллаһ, Ону севәнләрлә, Онун мурадына көрә дә'вәт олунанларла бәрабәр һәр вәзијјәтдә јахшылыг үчүн фәалдыр.

29 Чүнки О, кимләри әввәлчәдән танымышдыса, онлара да Өз Оғлунун сурәтинә ујмаларыны габагчадан мүәјјән етмишдир ки, О, чохлу гардаш арасында илк доғулан олсун.

30 Вә Аллаһ кимләри габагчадан мүәјјән етмишдисә, онлары да дә'вәт етди; дә'вәт етдији кимсәләри салеһ сајды; салеһ сајдығы кимсәләри дә иззәтләндирди.

31 Елә исә бунлар барәдә нә дејәк? Әкәр Аллаһ бизимләдирсә, ким бизә гаршы ола биләр?

32 Мәкәр Өз Оғлуну әсиркәмәјиб һамымыз үчүн тәслим едән, Онунла бәрабәр бүтүн шејләри бизә еһсан етмәјәчәкдирми?

33 Аллаһын сечдикләрини ким иттиһам едәчәкдир? Онлары салеһ сајан Аллаһдыр.

34 Мәһкум едән кимдир? Өлмүш, даһа доғрусу дирилмиш олан Мәсиһ Иса, һәм Аллаһын сағында отурду, һәм дә бизим үчүн вәсатәт едир.

35 Бизи Мәсиһин мәһәббәтиндән ким мәһрум едәчәк? Гәм-гүссәми, сыхынтымы, тә'гибләрми, ачлыгмы, үрјанлыгмы, тәһлүкәми, гылынчмы? Нечә ки, јазылмышдыр:

36 «Бүтүн күн Сәнин уғрунда өлдүрүлүрүк; гурбанлыг гојун сајылырыг.»

37 Амма бизи Севәнин *гүдрәти* илә бүтүн бунлара тамамилә галиб кәлирик.

38 Чүнки мән әминәм ки, нә өлүм, нә һәјат, нә мәләкләр, нә рәјасәтләр*, нә гүдрәтләр, нә индики, нә кәләчәк шејләр,

39 Нә һүндүрлүк, нә дәринлик, нә дә башга мәхлуг бизи Рәббимиз Мәсиһ Исада олан Аллаһын мәһәббәтиндән мәһрум етмәјә гадир олмајачагдыр.

**38. рәјасәтләр – јә'ни, пис руһларын рәисләри.*

ДОГГУЗУНЧУ ФӘСИЛ

Аллаһын сечдикләри

1 МӘСИҺӘ аид бириси кими һәги-
гәти сөјләјирәм, јалан данышмырам;
вичданым да Мүгәддәс Руһ васитәсилә
сөјләдикләрими тәсдиг едир:
2 Бөјүк кәдәрим вә үрәјимдә даими
изтирабым вар.
3 Чүнки гардашларым, јә'ни чис-
мани сојдашларым олан исраиллиләр
уғрунда мән өзүм Мәсиһдән узаг-
лашыб, лә'нәт олунмаг истәрдим.
4 Оғуллуг вә иззәт, әһдләр, Мүгәд-
дәс Ганунун верилмәси, ибадәт үсулу
вә вә'дләр онларындыр;
5 Улу бабалар* да онларындыр вә
Мәсиһ дә чисмән онлардандыр. О
Мәсиһ ки, һәр шеј үзәриндә әбәди
олараг мүбарәк Аллаһдыр. Амин.
6 Лакин бу о демәк дејил ки, Ал-
лаһын кәламы боша чыхды. Чүнки
Исраилдән оланларын һамысы ис-
раилли* дејилдир;
7 Чүнки Ибраһимин нәслиндән
оланларын һамысы *Ибраһимин* өв-
ладлары дејилдир; лакин «Сәнин
нәслин Исһаг васитәсилә давам едә-
чәк*», – дејилмишдир.
8 Бу о демәкдир ки, Аллаһын *әсл*
өвладлары чисмани өвладлар дејил-
ләр; *Ибраһимин* нәсли сајылачаг олан-
лар *Аллаһын* вә'динә көрә доғулан
өвладлардыр.
9 Чүнки вә'д белә верилди: «*Кәлән
ил* бу мөвсүмдә кәләчәјәм вә Саранын
оғлу олачагдыр.»
10 Вә јалныз бу дејил. Ривга да бир
адамдан, јә'ни улу бабамыз Исһагдан
һамилә галмышды;
11 Амма ики оғлу һәлә анадан ол-
мамыш вә јахшылыг јахуд пислик
етмәмиш икән Аллаһын сечмә барә-
дәки мәгсәди әмәлләрдән дејил, Өз
дә'вәтиндән асылы олсун дејә,
12 Ривгаја дејилди: «Бөјүјү кичијинә
гул олачаг.»
13 Нечә ки, јазылмышдыр: «Јагубу
севдим, Есава исә нифрәт етдим.»
14 Инди нә дејәк? Мәкәр Аллаһын
јанында һагсызлыгмы вар? Әсла!
15 Чүнки О, Мусаја дејир: «Кимә
мәрһәмәт едирәмсә, едәчәјәм; кимә
рәһм едирәмсә, едәчәјәм.»
16 Беләликлә, *һәр шеј*, арзу едән,
јахуд сә'ј көстәрән инсандан дејил,
анчаг мәрһәмәт едән Аллаһдан асы-
лыдыр.
17 Чүнки Мүгәддәс Јазыда Аллаһ
фир'она дејир: «Мән сәни она көрә
јүксәлтдим ки, гүдрәтими сәнин
васитәнлә көстәрим вә Мәним адым
бүтүн јер үзүндә е'лан едилсин.»
18 Демәли, Аллаһ кимә истәјирсә
мәрһәмәт едир вә кими истәјирсә
инадкар олмасына ичазә верир.
19 Инди сән мәнә дејә биләрсән ки:
«Бәс *Аллаһ* даһа нә үчүн мәзәммәт
едир? Ахы Онун ирадәсинә гаршы
ким чыхар?»
20 Бәс сән, еј инсан, кимсән ки,
Аллаһ илә мүбаһисәјә киришірсән?
Мәкәр мә'мулат, ону истеһсал едәнә
дејәрми ки: «Мәни нә үчүн бу чүр
јаратдын?»
21 Мәкәр дулусчунун кил үзәриндә
һагги јохдурму ки, еjни хәлитәдән
бир габы шәрәфли, дикәрини исә

**5. Улу бабалар – јә'ни Һәзрәти Јагубун он ики оғлу.*
**6. исраилли – бурада Аллаһын халгына мәнсуб демәкдир.*
**7. Һәрфи тәрчүмә, "Сәнин нәслин Исһагда адланачаг".*

шәрәфсиз истифадә етмәк үчүн истеһсал етсин?

22 Әкәр Аллаһ, гәзәбини көстәрмәк вә гүдрәтини билдирмәк истәјәрәк, һәлак үчүн һазырланмыш, гәзәбинә уғрајачаг габлара чох сәбирлә тәһәммүл етдисә,

23 Вә әввәлчәдән иззәт үчүн һазырладығы, мәрһәмәт тапан габлара иззәтинин зәнкинлијини билдирмәк үчүн *белә етдисә, нә олар*?

24 Јалныз јәһудиләрдән дејил, дикәр халглардан да дә'вәт етдији о габлар бизик.

25 Нечә ки, Һошејанын китабында дејилир: «Халгым олмајаны халгым, севимлим олмајаны севимлим адландырачағам;

26 Вә ваге олачаг ки, онлара: "Халгым дејилсиниз" дејилдији јердә онлар јашајан Аллаһын оғуллары адландырылачаглар.»

27 Вә Јешаја, Исраил һаггында нида едир: «Исраил оғулларынын сајы дәниз гуму гәдәр олса да, јалныз чүзи гисми хилас олачагдыр;

28 Чүнки Рәбб ишини әдаләтлә там вә тез ичра едәчәкдир; јер үзүндә гыса заманда битән бир иш көрәчәкдир*.»

29 Вә нечә ки, Јешаја габагчадан сөјләмишдир: Әкәр Сәмави Гүввәләрин Рәбби бизә бир нәсил бурахмасајды, Содом кими олуб, Һоморраја бәнзәјәрдик.»

Исраилин имансызлығы

30 Бәс нә дејәк? Салеһлик ахтармајан гејри-јәһудиләр салеһлијә, имандан асылы салеһлијә говушдулар.

**28.Ән ески мәтнләрдә, "Чүнки Рәбб јер үзүндә ишини там вә тез ичра едәчәкдир".*

31 Лакин салеһлик верәчәк бир ганун ахтаран Исраил, бу гануна чатмады.

32 Нә үчүн? Чүнки салеһлији иманла дејил, санки /гануна/ әмәл етмәклә олурмуш кими ахтарырдылар; зира бүдрәмә дашына раст кәләрәк бүдрәдиләр.

33 Нечә ки, јазылмышдыр: «Будур, Сионда бир манеә вә бүдрәмә дашы гојарам; вә Она иман едән кимсә утандырылмајачагдыр.»

ОНУНЧУ ФӘСИЛ

1 ЕЈ гардашлар! Үрәјимдәки арзу вә Исраил үчүн Аллаһа дуам, онларын хиласы үчүндүр.

2 Чүнки онлара шәһадәт едирәм ки, Аллаһ үчүн сә'јләри вардыр, лакин елмә әсасланмамышдыр.

3 Чүнки Аллаһын истәдији салеһлији анламајараг вә өз салеһликләрини бәргәрар етмәјә чалышараг, онлар Аллаһын истәдији салеһлијә табе олмадылар.

4 Она көрә ки, һәр иман едәнин салеһ сајылмасы үчүн Мәсиһ Мүгәддәс Ганунун сонудур.

5 Муса Ганундан асылы олан салеһлик һагда белә јазыр: «Ганунда јазыланлары тәтбиг едән адам бунларла јашајачагдыр.»

6 Амма имандан асылы олан салеһлик *барәдә* белә дејир: «Өз үрәјиндә: "Көјә – јә'ни Мәсиһи ендирмәјә – ким галхачаг?",

7 Јахуд: "Дибсиз дәринликләрә – јә'ни Мәсиһи өлүләрдән дирилтмәјә – ким енәчәк?" – демә.»

8 Бәс нә дејилир? «Кәлам – јә'ни

вә'з етдиjимиз иман кәламы – сәнә jахындыр, сәнин ағзында вә сәнин үрәjиндәдир.»

9 Чүнки әкәр сән ағзынла «Иса Рәббдир», – деjә играр етсән вә Аллаһын Ону өлүләрдән дирилтдиjинә үрәjинлә инансан хилас олачагсан;

10 Она көрә ки, инсан үрәкдән иман едәрәк бәраәт газаныр, *иманыны* ағзы илә играр едәрәк дә хилас олунур.

11 Чүнки Мүгәддәс Jазы деjир: «Она иман едән һеч кимсә утандырылмаjачагдыр.»

12 Бурада jәһуди илә jунан арасында фәрг jохдур. Чүнки һамысынын Рәбби бирдир, Ону чағыранларын һамысына гаршы әлиачыгдыр.

13 Чүнки: «Һәр ким Рәббин адыны зикр етсә, хилас олачагдыр.»

14 Бәс иман етмәдикләри о Кимсәни нечә чағырачаглар? Ешитмәдикләри Кимсәjә нечә иман едәчәкләр? Вә'з едән jохдурса, нечә ешидәчәкләр?

15 Вә әкәр көндәрилмәзләрсә, нечә вә'з едәчәкләр? Нечә ки, jазылмышдыр: «/Сүлһ мүждәләjәнләрин,/ jахшы шеjләр мүждәләjәнләрин аjаглары нә көзәлдир!»

16 Амма Мүждәjә һамы гулаг асмады. Ахы Jешаjа деjир: «Jа Рәбб! Бизим хәбәримизә ким иман етди?»

17 Беләликлә, иман ешитмәкдән, ешитмәк исә Аллаһын* кәламыны jаjмагла олур.

18 Лакин сорушурам: Мәкәр онлар ешитмәдиләрми? Әксинә, «*мүждәчиләрин* сәси бүтүн jер үзүнә, сөзләри дүнjанын учларына гәдәр чатды.»

19 Бир дә сорушурам: Мәкәр Исраил билмирдими? Муса әввәлчәдән деjир: «Мән сизин геjрәтинизи халг олмаjанла оjадачағам, сизи анлаjышсыз бир халгла һирсләндирәчәjәм.»

20 Jешаjа исә чәсарәтлә деjир: «Мәни ахтармаjанлар Мәни тапдылар вә Мәни сорушмаjанлара Мән заһир олдум.»

21 Исраил барәдә исә деjир: «Мән бүтүн күн әлләрими итаәтсизлик едән аси бир халга узатдым.»

**17. Аллаһын – ән әски мәтинләрдә, "Мәсиһин".*

ОН БИРИНЧИ ФӘСИЛ

Аллаһын Өзү үчүн аjырдығы адамлар

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, сорушурам: Мәкәр Аллаһ Өз халгыны рәдд етдими? Әсла! Чүнки мән дә Ибраһимин нәслиндән, Бенjамин гәбиләсиндән олан бир исраиллиjәм.

2 Аллаһ әввәлчәдән таныдығы Өз халгыны рәдд етмәди. Мәкәр сиз Мүгәддәс Jазынын Илjас һаггында нә дедиjини билмирсинизми? Илjас Исраилдән Аллаһа шикаjәт едәрәк деjир:

3 «Jа Рәбб! Сәнин пеjғәмбәрләрини өлдүрдүләр, Сәнин гурбанкаһларыны jерлә jексан етдиләр; jалныз мән галмышам, мәним дә чанымы ахтарырлар.»

4 Анчаг Аллаһ она нә чаваб верир? «Мән, Баал* гаршысында диз чөкмәмиш jедди мин адамы Өзүм үчүн аjырдым.»

5 Беләликлә, индики вахтда да, *Аллаһын* лүтфү илә сечилән бир галыг вардыр.

**4. Баал – бир бут ады.*

6 Лакин әкәр лүтф иләдирсә, артыг әмәлләрдән асылы дејилдир; јохса лүтф артыг лүтф олмаз. /Вә әкәр әмәлләрдән асылы исә, бу артыг лүтф дејилдир; јохса әмәл артыг әмәл олмаз./

7 Бәс нә *дејәк*? Исраил ахтардығына наил олмады; сечилмишләр исә наил олдулар, дикәрләри дә инадкарлыг етдиләр.

8 Нечә ки, јазылмышдыр: «Аллаһ онлара јухулу руһ, та бу күнәдәк көрмәјән көзләр, ешитмәјән гулаглар верди.»

9 Вә Давуд дејир: «Гој онларын сүфрәси өзләри үчүн кәмәнд, тәлә, манеә вә чәза олсун;

10 Гој онларын көзләри көрмәмәк үзрә гаралсын вә белләри әбәди олараг бүкүлү галсын.»

Пејвәнд олунан будаглар

11 Беләликлә, сорушурам: Мәкәр онлар јыхылыб һәлак олмаг үчүн бүдрәдиләрми? Әсла! Амма онларын тәгсири онларда гысганчлыг ојандырмаг үчүн дикәр халгларын хилас олмасына сәбәб олду.

12 Вә әкәр онларын тәгсири дүнјанын зәнкинләшмәси, онларын гүсуру дикәр халгларын зәнкинләшмәси үчүн олдуса, онларын камилләшмәси нә гәдәр артыг *зәнкинлик кәтирәчәк*!

13 Лакин сизә, дикәр халглардан оланлара сөјләјирәм: Мән гејри-јәһудиләрә һәвари олараг көндәрилдијимә көрә, өз хидмәтими иззәтли сајырам.

14 Беләликлә, бәлкә сојдашларымда гибтә һисси ојандырыб, онлардан бә'зисини хилас едәрәм.

15 Чүнки онларын рәдд олунмасы*нын нәтичәси* дүнјанын барышмасы олдуса, гәбул олунмалары өлүләрин һәјата дөнмәси дејилсә нәдир?

16 Әкәр хәмирин илк парчасы мүгәддәсдирсә, бүтүн хәмир дә мүгәддәсдир; вә әкәр көк мүгәддәсдирсә, будаглар да мүгәддәсдир.

17 Амма әкәр будаглардан бә'зиси гопарылдыгдан сонра, сән, јабаны зејтун ағачы, онларын јеринә пејвәнд олунуб, зејтун ағачынын көкүнә вә ширәсинә шәрик олдунса,

18 Будаглар гаршысында өјүнмә; өјүнүрсәнсә, *јадына сал ки*, сән көкү дејил, көк сәни дашыјыр.

19 О заман дејәчәксән ки, «Будаглар, мән *онларын јеринә* пејвәнд олам дејә гопарылдылар.»

20 Доғрудур. Онлар имансызлыгдан гопарылдылар, сән исә иманына көрә јериндә дурурсан. Тәкәббүрләнмә, амма горх!

21 Чүнки әкәр Аллаһын тәбии будаглара рәһми кәлмәдисә, сәнә дә рәһми кәлмәјәчәк.

22 Беләликлә, Аллаһын хејирхаһлығына вә сәртлијинә бах: јыхыланлара гаршы сәртлик, сәнә исә, әкәр Аллаһын хејирхаһлығына *лајиг* галарсанса, хејирхаһлыг. Әкс тәгдирдә, сән дә кәсиләчәксән!

23 Вә әкәр имансызлыгда галмасалар, онлар да пејвәнд олуначаглар, чүнки Аллаһын онлары јенә дә пејвәнд етмәк гүдрәти вардыр.

24 Әкәр сән тәбиәтән јабаны олан зејтун ағачындан кәсилиб, тәбиәтинә зидд олараг, јахшы зејтун ағачына пејвәнд едилдинсә, әсл будаглар өз зејтун ағачына нә гәдәр тез пејвәнд олуначагдыр!

Бүтүн Исраил хилас олачагдыр

25 Чүнки, еј гардашлар, алимлик
иддианызын гаршысыны алачаг бу
сиррдән сизи бихәбәр гојмаг истә-
мирәм: Дикәр халглардан *хилас
оланларын* сајы тамамланынчајадәк,
Исраил *јалныз* бир мүддәт инадкар
галачагдыр.
26 Вә нәтичәдә бүтүн Исраил хилас
олачагдыр, нечә ки, јазылмышдыр:
«Сиондан Хиласкар кәләчәк вә ал-
лаһсызлығы Јагубун сојундан узаг-
лашдырачагдыр.
27 Вә онларын күнаһларыны көтүрәчәјим заман, онларла кәсәчәјим
әһди-пејман будур.»
28 Мүждә барәдә онлар сизин үчүн
дүшмәндирләр; сечилмәк барәдә исә,
әчдадларына көрә *Аллаһын* севим-
лиләридирләр.
29 Чүнки Аллаһын әнʼамлары вә
дәʼвәти кери алынмаздыр.
30 Нечә сиз бир заманлар Аллаһа
итаәтсиз олуб, инди онларын итаәт-
сизлији үзүндән мәрһәмәтә наил
олдунузса,
31 Еләчә дә онлар, сизин тапды-
ғыныз мәрһәмәтдән өтрү инди итаәт-
сиз олдулар ки, өзләри дә мәрһәмәтә
наил олсунлар.
32 Чүнки Аллаһ һамыја мәрһәмәт
етмәк үчүн һамыны итаәтсизлијә әсир
етди.

Аллаһа һәмд

33 Еј Аллаһын зәнкинлик вә һикмәт
вә елминин дәринлији! Онун һөкмләри
нә дәрәчәдә ағласығмаз вә Онун
јоллары нә дәрәчәдә кәшфедилмәздир!
34 Ахы Рәббин ағлыны ким дәрк
етмишдир? Вә мәкәр кимсә Она
мәсләһәтчи олмушму?
35 Јахуд ким Она әввәлчә бир шеј
верди ки, О да әвәзини версин?
36 Чүнки һәр шеј Ондан, Онун
васитәсилә вә Онун үчүн *давам едир.*
Она әбәди иззәт олсун! Амин.

ОН ИКИНЧИ ФӘСИЛ

Јашајан гурбанлар

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, еј гардашлар,
Аллаһын мәрһәмәти наминә сизә
јалварырам ки, бәдәнләринизи дири,
мүгәддәс, Аллаһа мәгбул гурбан кими
тәгдим един; мәʼнәви ибадәтиниз
будур.
2 Вә бу зәманәјә ујғунлашмајын,
анчаг Аллаһын јахшы, мәгбул вә
камил ирадәсинин нә олдуғуну дәрк
етмәк үчүн ағлынызын јениләшмәси
илә көкүндән дәјишин.
3 Мәнә бәхш едилән *илаһи* лүтф
илә сизин һәр биринизә дејирәм:
өзүнүзә лүзумундан чох әһәмијјәт
вермәјин; лакин Аллаһын һәр кәсә
вердији иманын һәчминә көрә,
тәмкинлиликлә дүшүнүн.
4 Чүнки нечә ки, бизим бир бәдә-
нимиздә чохлу үзв вар, лакин бүтүн
үзвләрин иши ејни дејилдир,
5 Еләчә дә биз чох олуб Мәсиһдә
тәк бир бәдән тәшкил едирик, ајры-
ајрылыгда исә бир-биримизә бағлы
үзвләрик.
6 Бизә бәхш едилән *илаһи* лүтфә
көрә мүхтәлиф руһани әнʼамларымыз
олдуғуна көрә, *бунлардан истифадә
едәк*: пејғәмбәрликсә иман нисбәтинә
көрә пејғәмбәрлик *етмәлијик.*

7 Хидмәт исә, хидмәт етмәклә; мүәллим исә, тә'лим илә;

8 Нәсиһәтчи исә, нәсиһәт вермәклә; еһсан верәнсә, чомәрдликлә; рәислик едәнсә, сә'јлә; мәрһәмәт көстәрәнсә, нәш'ә илә етсин.

Ријасыз мәһәббәт

9 Гој мәһәббәт ријасыз олсун; писликдән икраһ един, јахшылыға сарылын.

10 Гардашлыг севкиси илә бир-биринизи шәфгәтлә севин; бир-биринизи һөрмәтдә габаглајын.

11 Сә'јдә зәифләмәјин; руһән һәрарәтли олун; Рәббә хидмәт един.

12 Үмидлә севинин; сыхынтыја дөзүмлү, дуада мәтанәтли олун.

13 Мүгәддәсләрин еһтијачларыны рәф етмәкдә иштирак един; гонагпәрвәр олмаға чан атын.

14 Сизи тә'гиб едәнләрә хејир-дуа един; лә'нәт дејил, хејир-дуа един.

15 Севинәнләрлә севинин, ағлајанларла ағлајын.

16 Өз аранызда һәмфикир олун; тәкәббүрлү олмајын, амма мүтиләрлә достлуг един, алимлик иддиасында олмајын.

17 Һеч кимә пислик әвәзинә пислик етмәјин, лакин бүтүн инсанларын гаршысында јахшы олан шејләрә диггәт јетирин.

18 Мүмкүнсә, әлиниздән кәлдији гәдәр бүтүн адамларла сүлһдә олун.

19 Еј севимлиләр, гисас алмајын, анчаг *Аллаһын* гәзәбинә јол верин. Чүнки јазылмышдыр: «Рәбб дејир: Гисас Мәнимдир, әвәзини Мән верәчәјәм.»

20 Демәли, «Әкәр дүшмәнин ачдырса, ону једиздир; әкәр сусуздурса, ону ичирт. Чүнки сән буну етмәклә, онун башына јанан көмүр јығырсан.»

21 Пислијә мәғлуб олма, пислијә јахшылыг илә галиб кәл.

ОН ҮЧҮНЧҮ ФӘСИЛ

Һакимләрә табе олмаг

1 ҺӘР адам өз үзәриндә олан һакимләрә табе олсун; чүнки Аллаһ тәрәфиндән олмајан һаким јохдур, мөвчуд олан һакимләр дә Аллаһ тәрәфиндән тә'јин олунмушдур.

2 Буна көрә, һакимә мүгавимәт көстәрән Аллаһын гурдуғуна гаршы дурур; вә гаршы дуранлар өз-өзләрини мәһкумијјәтә дүчар едирләр.

3 Чүнки һакимләр јахшы ишләр үчүн дејил, пис әмәлләр үчүн горхулудурлар. Һакимдән горхмамаг истәјирсәнми? Јахшы иш көр вә о, сәни тә'рифләјәр.

4 Чүнки һаким сәнин јахшылығын үчүн Аллаһа хидмәт едир. Амма әкәр бәд әмәл едирсәнсә, горх! Чүнки о, бош јерә гылынч дашымыр; о, Аллаһа хидмәт едир, бәд әмәл ишләдәнә *Аллаһын* гәзәбини ичра едән гисасчыдыр.

5 Бу сәбәбдән, јалныз гәзәбә көрә дејил, вичдан бахымындан да *һакимләрә* табе олмаг лазымдыр.

6 Веркини дә сиз буна көрә өдәјирсиниз; чүнки һакимләр Аллаһа хидмәт едирләр вә даим мәһз бу ишлә мәшғулдурлар.

7 Беләликлә, һәр адама һаггыны верин: верки исә веркини; көмрүк исә көмрүјү; еһтирам исә еһтирамы; һөрмәт исә һөрмәти.

Бир-биринизи севин

8 Гаршылыглы мәһәббәтдән башга,
һеч кимә борчлу галмајын; чүнки
дикәрини севән, Мүгәддәс Гануну ичра
етмиш олур.
9 Ахы: «Зина етмә», «Гатиллик
етмә», «Оғурлуг етмә», /«Јалан ша-
һидлик етмә»,/ «Тамаһкарлыг етмә»
кими әмрләр вә бундан башга нә әмр
варса, бу сөз илә хүласә едилир:
«Гоншуну өзүн кими сев.»
10 Мәһәббәт гоншуја зәрәр кәтир-
мәз; беләликлә, мәһәббәт Ганунун
ичрасыдыр.
11 Индики заманы дәрк едәрәк, белә
һәрәкәт един. Јухудан ајылмағымызын
сааты артыг кәлди. Чүнки инди гур-
тулушумуз, иман етдијимиз вахтда
олдуғундан даһа јахындыр.
12 Кечә кечди, күн исә јахынлашды;
беләликлә, гаранлыг ишләрини
үзәримиздән атаг вә нур силаһларыны
кејинәк.
13 Күн ишығында олдуғу кими
әдәблә һәрәкәт едәк; ејш-ишрәт вә
сәрхошлуг, чинси әхлагсызлыг вә
сәфаһәт, дидишмә вә һәсәдә гапыл-
мајаг.
14 Әксинә, Рәбб Иса Мәсиһлә
силаһланын вә чисмани тәбиәтинизин
еһтирасларыны разы салмағы дү-
шүнмәјин.

ОН ДӨРДҮНЧҮ ФӘСИЛ

Зәиф иман, гүввәтли иман

1 ИМАНЫ зәиф оланы гәбул един;
лакин онун фикирләри барәдә мү-
баһисә етмәк үчүн јох.
2 Чүнки бири инаныр ки, һәр шеји
јемәк олар, амма *иманы* зәиф адам
јалныз тәрәвәз јејир.
3 *Һәр шеји* јејән, јемәјәнә хор
бахмасын; вә *һәр шеји* јемәјән, јејәни
мүһакимә етмәсин. Чүнки ону Аллаһ
гәбул етмишдир.
4 Сән кимсән ки, башгасынын гу-
луну мүһакимә едирсән? *О гул* өз
ағасы гаршысында һаглы вә ја һагсыз
чыхар. Вә һаглы чыхачагдыр, чүнки
Аллаһ ону һаглы чыхармаға гадирдир.
5 Бириси бир күнү башга бир күндән
үстүн сајыр, башгасы исә һәр күнү
ејни сајыр. Һәр кәс өз фикриндән
тамамилә әмин олсун.
6 Бир күнә гијмәт верән, Рәбб үчүн
гијмәт верир. /О күнә гијмәт вермәјән,
Рәбб үчүн гијмәт вермир./ *Һәр шеји*
јејән, Рәбб үчүн јејир; чүнки Аллаһа
шүкүр едир. *Бә'зи шејләри* јемәјән дә
Рәбб үчүн јемир вә Аллаһа шүкүр
едир.
7 Чүнки бизләрдән һеч ким өзү үчүн
јашамыр вә һеч ким өзү үчүн өлмүр.
8 Јашајырыгса, Рәбб үчүн јаша-
јырыг; өлүрүксә, Рәбб үчүн өлүрүк.
Буна көрә, јашајырыгса да, өлүрүксә
дә, *һәмишә* Рәббиник.
9 Чүнки Мәсиһ бунун үчүн өлдү /вә
дирилди/ вә тәкрар јашады ки, һәм
өлүләрин, һәм дә дириләрин Рәбби
олсун.
10 Бәс сән нә үчүн гардашыны
мүһакимә едирсән? Јахуд сән нә үчүн
гардашына хор бахырсан? Биз һа-
мымыз Мәсиһин* һөкм күрсүсү
гаршысына чыхачағыг.
11 Чүнки јазылмышдыр: «Рәбб
дејир: Һәјатым һаггы үчүн, һәр диз
өнүмдә чөкәчәк, һәр дил Аллаһ
олдуғуму играр едәчәкдир.»

**10. Мәсиһин – ән әски мәтнләрдә, "Аллаһын".*

12 Демәли, һәр биримиз өзү үчүн Аллаһа һесабат верәчәкдир.

13 Бунун үчүн бир-биримизә артыг һөкм етмәјәк, лакин ән јахшысы, гардашыныза бүдрәмәк јахуд јолуну азмаг үчүн сәбәб вермәмәк барәдә һөкм един.

14 Мән, Рәбб Исаја аид бириси кими билирәм вә әминәм ки, һеч бир шеј өзлүјүндә мурдар дејилдир; анҹаг бир шеји мурдар сајан үчүн о шеј мурдардыр.

15 Вә әкәр сәнин гардашын једијин бир шејдән өтрү кәдәрләнирсә, артыг сән мәһәббәтә көрә һәрәкәт етмирсән. Уғрунда Мәсиһин өлдүјү кимсәни өз јејәҹәјинлә һәлак етмә!

16 Гој сизҹә јахшы олан шеј писләнмәсин.

17 Чүнки Аллаһын Сәлтәнәти јемәк вә ичмәк *мәсәләси* дејил, анҹаг салеһлик, сүлһ вә Мүгәддәс Руһда севинҹдир.

18 Ким бу јолла Мәсиһә гуллуг едирсә, о, Аллаһа мәгбулдур вә инсанлар тәрәфиндән бәјәнилир.

19 Беләликлә, сүлһ кәтирән вә бир-биримизи *руһән* инкишаф етдирән шејләрә ҹан атаг.

20 Јемәк хатиринә Аллаһын ишини позма! Һәр гида тәмиздир, лакин једикләри илә *башгасынын* бүдрәмәсинә сәбәб олан адам пислик етмиш олур.

21 Әт јемәмәк, шәраб ичмәмәк вә гардашынын бүдрәмәсинә, јолдан чыхмасына, зәиф дүшмәсинә сәбәб олан иши көрмәмәк јахшыдыр.

22 Сәндә иман вардырмы? Ону Аллаһын гаршысында, өзүндә сахла. Тәсвиб етдији ишдә өзүнү мәһкум етмәјән адам нә бәхтијардыр!

23 Амма бир јемәкдән шүбһә едән адам, о јемәји јејирсә, мәһкум олур. Чүнки *көрдүјү иш* имандан дејилдир; вә имандан олмајан һәр шеј күнаһдыр.

24 Е'лан етдијим Мүждәјә вә Иса Мәсиһ барәсиндәки тәблиғә көрә, гәдим дөврләрдән бәри кизли тутулан, лакин инди ачылмыш вә әбәди Аллаһын әмринә ујғун олараг,

25 Пејғәмбәрләрин Јазылары васитәсилә бүтүн халгларын иман кәтириб итаәт етмәләри үчүн бәјан едилмиш сиррин зүһуруна әсасән сизләри мөһкәмләтмәјә гадир

26 Вә һикмәтли олан тәк Аллаһа Иса Мәсиһ васитәсилә әбәди олараг иззәт олсун! Амин.*

ОН БЕШИНҸИ ФӘСИЛ

1 БИЗ гүввәтлиләр гүввәтсизләрин зәифликләринә дөзмәли вә өз гајғымыза галмамалыјыг.

2 Һәр биримиз јахшылыг наминә өз гоншумузун гајғысына галмалыјыг ки, о руһән инкишаф етсин.

3 Она көрә ки, Мәсиһ дә Өз гајғысына галмамышды, амма неҹә ки, јазылмышдыр: «Сәни рүсвај едәнләрин һәгарәти Мәним үзәримә дүшдү.»

4 Чүнки бундан әввәл јазыланларын һамысы бизә тә'лим олараг јазылды ки, тәһәммүл вә Мүгәддәс Јазыларын тәсәллиси илә үмидимиз олсун.

5 Гој тәһәммүл вә тәсәлли верән Аллаһ, Мәсиһ Исаја әсасән сизә, өз аранызда һәмфикир олмағы еһсан етсин ки,

6 Сиз јекдилликлә, бир ағыздан

**26. Бир чох әски мәтнләрдә 24, 25 вә 26-чи ајәләр бурада дејил, 16-чы фәслин сонунда јазылмышдыр.*

Рәббимиз Иса Мәсиһин Атасы олан
Аллаһа иззәт верәсиниз.
7 Буна көрә, нечә ки, Мәсиһ сизи
гәбул етди, Аллаһын иззәти үчүн сиз
дә бир-биринизи еләчә гәбул един.
8 Демәк истәјирәм ки, Мәсиһ,
Аллаһын сәдагәтини көстәрмәк үчүн
сүннәтлиләрин* хидмәткары олду ки,
әҹдадымыза верилән вә'дләри јеринә
јетирсин
9 Вә дикәр халглар Аллаһа мәр-
һәмәтинә көрә иззәт версинләр. Нечә
ки, јазылмышдыр: «Бунун үчүн Сәнә
милләтләр арасында һәмд едәҹәјәм вә
Сәнин адына мәзмур* охујаҹағам.»
10 Вә тәкрар дејилмишдир: «Еј мил-
ләтләр, Онун халгы илә шадланын.»
11 Вә јенә дә: «Еј бүтүн милләтләр,
Рәбби мәдһ един вә еј бүтүн халглар,
Она һәмд един!»
12 Јешаја да дејир: «Ишајын
көкүндән олан Бири кәләҹәк, дикәр
халглара һөкм етмәк үчүн учалаҹаг;
халглар Она үмид бағлајаҹаглар.»
13 Гој үмид верән Аллаһ иман
һәјатынызда сизи һәр ҹүр севинҹ вә
сүлһлә долдурсун ки, сиз Мүгәддәс
Руһун гүдрәти васитәсилә үмидлә
долуб дашасыныз.

Мәсиһин хидмәткары

14 Еј гардашларым, мән өзүм дә
һаггынызда әминәм ки, сиз дә јах-
шылыгла долу, һәр билик илә долғун
вә бир-биринизә нәсиһәт вермәк
гүдрәтиндәсиниз;
15 Амма, /гардашлар,/ Аллаһын
мәнә вердији лүтфдән долајы, сизә
бир гәдәр хатырлатмаг истәјәрәк бә'зән
бир аз ҹәсарәтлә јазмышам.
16 Бу лүтфә көрә, дикәр халглара
Иса Мәсиһин хидмәткары олдум.
Аллаһын Мүждәсини бир каһин
сифәтилә јајырам ки, халглар Мү-
гәддәс Руһла тәгдис едиләрәк, Аллаһа
мәгбул гурбан олсунлар.
17 Беләликлә, мән, Мәсиһ Исаја аид
бириси кими, Аллаһа хидмәтимлә
фәхр едә биләрәм.
18 Чүнки халгларын итаәти үчүн
Мәсиһин мәним васитәмлә, сөзлә вә
әмәллә,
19 Әламәтләр вә харигәләр гүввә-
тилә, Аллаһын Руһунун гүввәтилә
етдикләриндән башга бир шеј сөј-
ләмәјә ҹәсарәт етмәрәм; белә ки, мән
Јерусәлимдән башлајыб та Иллирија
гәдәр Мәсиһин Мүждәсини бүтүн-
лүклә е'лан етдим.
20 Вә бунунла јанашы, мән, Мә-
сиһин ады һәлә бәлли олмајан јерләрдә
Мүждәни тәблиғ етмәк үчүн чох сә'ј
көстәрдим ки, бир башгасынын
тәмәли үзәриндә бина гурмајым.
21 Амма нечә ки, јазылмышдыр:
«Онун һаггында хәбәрләри олма-
јанлар көрәҹәк вә ешитмәмиш оланлар
анлајаҹаглар.»

Павелин Ромаја кетмәк нијјәти

22 Мәним дәфәләрлә јаныныза кәл-
мәјимә манечилик төрәдән дә елә бу
иди.
23 Инди исә, бу өлкәләрдә артыг
фәалијјәт саһәм олмадығындан вә узун
илләрдән бәри сиз тәрәфләрә кәлмәји
арзу етдијимдән,
24 Нә заман Испанијаја јола дүшә-
рәмсә, сизин јанагыза кәләрәм. Чүнки
үмидварам ки, кечәркән сизинлә кө-

8. Сүннәтлиләр – јәһудиләр.
9. Мәзмур – бир нөв дини маһны.

рүшәчәјәм вә аз вахт да олса, достлуғунуздан зөвг алдыгдан сонра, сиз мәни ораја јола саларсыныз.

25 Инди исә, мән мүгәддәсләрә јардым етмәк үчүн Јерусәлимә кедирәм;

26 Чүнки Македонија вә Ахаја *чәмијјәтләри*, Јерусәлимдәки мүгәддәсләрин арасында касыб оланлара ианә јығмаға разы олдулар.

27 Әлбәттә разы олдулар, һәм дә онлара борҹлудурлар. Чүнки мадам ки, дикәр халглар онларын руһани бәрәкәтләриндә иштирак етдиләр, онлара мадди бәрәкәтләрлә дә хидмәт етмәлидирләр.

28 Беләликлә, бу иши битириб, бу *сә'јин* сәмәрәсини онлара чатдырдыгдан сонра, сизин јерләриниздән кечиб, Испанијаја кедәчәјәм.

29 Вә билирәм ки, сизин јаныныза кәлдикдә, Мәсиһин /Мүждәсинин/ бол не'мәти илә кәләчәјәм.

30 Еј гардашлар! Рәббимиз Иса Мәсиһ вә Руһун мәһәббәти наминә сизә јалварырам, Аллаһа мәним үчүн дуаларынызда мәнимлә бәрабәр сә'ј көстәрин ки,

31 Јәһудејада олан имансызлардан хилас олум вә Јерусәлимә олан јардымым мүгәддәсләрә мәгбул олсун,

32 Вә беләчә Аллаһын ирадәси илә мән севинҹлә јаныныза кәлиб, достлуғунузла көнлүмү фәрәһләндирим;

33 Вә гој, сүлһ верән Аллаһ сизин һамынызла олсун. Амин.

ОН АЛТЫНЧЫ ФӘСИЛ

Хүсуси ричалар вә саламлар

1 КЕНХРЕЈАДАКЫ чәмијјәтин јардымчысы* олан бачымыз Фибини сизә тәгдим едирәм.

2 Ону Рәбб наминә мүгәддәсләрә лајиг олан вәчһлә гәбул един вә сизә нә еһтијачы варса, она јардым един; чүнки о да бир чохларына вә шәхсән мәнә көмәкчи олмушдур.

3 Мәсиһ Иса јолунда мәним әмәкдашларым олан Прискила вә Акилаја салам сөјләјин.

4 Онлар мәним чаным уғрунда өзләрини тәһлүкәјә салдылар; онлара, јалныз мән дејил, гејри-јәһудиләрин бүтүн чәмијјәтләри дә тәшәккүр едирләр.

5 Онларын евиндәки чәмијјәтә дә салам сөјләјин. Аһајанын Мәсиһ үчүн илк мәһсулу олан севимли гардашым Епенети саламлајын.

6 Бизим үчүн чох әзијјәт чәкмиш Мәрјәмә салам сөјләјин.

7 Һәвариләр арасында шөһрәт газанмыш вә мәндән даһа әввәл Мәсиһә иман едән сојдашларым вә мәнимлә мәһбус олмуш Андроникә вә Јунијаја салам сөјләјин.

8 Рәббә аид олан севимли гардашым Амплијата салам сөјләјин.

9 Мәсиһ јолунда бизим әмәкдашымыз олан Урбаны вә севимли гардашым Стаһиси саламлајын.

10 Мәсиһә сәдагәти сүбут едилмиш Апеллисә салам сөјләјин. Аристовул аиләсиндән оланлара салам сөјләјин.

11 Мәним сојдашым Һиродиона салам сөјләјин. Наркисин евиндән Рәббә аид оланлара салам сөјләјин.

12 Рәбб үчүн зәһмәт чәкән Трифена вә Трифосаны саламлајын. Рәбб үчүн

**1. Јардымчы – башга сөзлә дјакон, јә'ни Аллаһа иман едәнләрин чәмијјәтинин тәсәррүфатына бахан вә ианә ишләрини идарә едән адам.*

чох зәһмәт чәкмиш севимли Персиси саламлаjын.

13 Рәббин сечмә бир *гулу* олан Руфусу вә мәним дә, онун да анасыны саламлаjын.

14 Асинкритә, Флегона, Һермаса, Патроваса, Һермисә вә онларла бәрабәр олан гардашлара салам сөjләjин.

15 Филологоса вә Јулjаjа, Нерjуса вә онун бачысына, Олимпаса вә онларла олан бүтүн мүгәддәсләрә салам сөjләjин.

16 Бир-биринизи мүгәддәс өпүшлә саламлаjын. Сизи Мәсиһин бүтүн чәмиjjәтләри саламлаjырлар.

17 Еj гардашларым, сизә jалварырам ки, өjрәндиjиниз тә'лимә зидд олараг аjрылыглары вә jолдан чыхмағы тәшвиг едәнләрдән өзүнүзү горуjун вә онлардан еһтиjат един;

18 Чүнки белә адамлар бизим Рәббимиз Иса Мәсиһә деjил, өз гарынларына гуллуг едирләр; вә садәлөвһ адамларын үрәкләрини jалтаглыг вә натигликлә аздырырлар.

19 Сизин итаәтиниз һамыjа бәллидир; бунун үчүн мән сизә көрә севинирәм. Амма сизин jахшылыг барәдә мүдрик вә пислик барәдә мә'сум олманызы истәjирәм.

20 Сүлһ верән Аллаһ исә тезликлә шеjтаны аjагларынызын алтында әзәчәкдир. Рәббимиз Иса /Мәсиһин/ лүтфү сизинлә олсун! /Амин./

21 Мәним әмәкдашым Тимотеj вә сојдашларымдан олан Луки, Јасон вә Сосипатер сизә салам көндәрирләр.

22 Бу мәктубу jазыjа кечирән мән Терти дә, сизи Рәббә аид бириси кими саламлаjырам.

23 Мәним вә бүтүн чәмиjjәтин меһмандары олан Гаjын да сизә саламы вардыр. Шәһәрин хәзинәдары олан Ераст вә гардашымыз Квартус сизә салам көндәрирләр.

/24 Бизим Рәббимиз Иса Мәсиһин лүтфү сизин һамынызла олсун. Амин./*

**24. Бир чох әски мәтнләрдә, 14-чү фәслин 24, 25 вә 26-чы аjәләри орада деjил, бу аjәдән сонра jазылмышдыр.*